

AHMET ÖNEL

Tiyatro Oyunları Katalođu

BİYOGRAFI

1975 yılında Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi'ni bitirdi. Aynı yıl kurulan AÇT'de (Ankara Çocuk Tiyatrosu) kurucu ve sanatçı olarak görev aldı. 1980 - 1987 yılları arasında profesyonel reklam metin yazarlığı yaptı. Kaleme aldığı öykü, roman ve sahne oyunlarıla çok sayıda yazın ödülünün sahibi oldu.

Farklı türlerde özgün ve başarılı eserler veren Önel'in birçok eseri kitaplaştırıldı, birçok oyunu ise sahnelendi.

Son yıllarda çalışmalarını daha çok çocuk yazını üzerine yoğunlaştıran Önel, çocuklar için sahne yapıtları üretmenin yanı sıra öykü, roman ve masal çalışmalarına devam etmektedir.

ÖDÜLLERİ

- ❖ **Matinede Mükremin**
1984 Sabahattin Ali Öykü Ödülü
- ❖ **Kırmızı Balkon**
1988 Salihli Belediyesi Oyun Yazma Yarışması Büyük Ödülü
- ❖ **Çaylaklar**
1988 Milliyet Gazetesi Yazın Ödülü
- ❖ **Sürpriz Konuklar**
1998 Haldun Taner Öykü Ödülü
1989 Nasreddin Hoca Gülmece Öykü Ödülü
- ❖ **Erteleme Oyunu**
2000 Kültür Bakanlığı Oyun Yazma Yarışması 1.lik Ödülü
- ❖ **Baton Ya da Baton**
2000 Kadıköy Belediyesi Oyun Yazma Yarışması
- ❖ **Üç Şekerli Oyun**
2005 Tudem Çocuk Oyunu Yazma Yarışması Büyük Ödülü
- ❖ **Dikkat Maymun Çıkabilir**
2009 Tudem Çocuk Güldürü Yazını Yarışması Büyük Ödülü
- ❖ **Yakası Karanfilli**
2010 Behçet Necatigil Radyo Oyun Metni Büyük Ödülü
- ❖ **Uçmak Özgürlüktür**
2012 Tiyatro Dergisi Assitej En İyi Oyun Metni

BATON YA DA BATON

Fars
İki Perde
12 Kişi

OYUN KONUSU

Baton ya da Baton oyunu fars türünde bir oyundur. Adı belirsiz küçük bir ülkede yıllar öncesinde krallığa karşı bir darbe gerçekleştirilmiş ve cumhuriyet kurulmuştur. Oyun, eski krala bağlı olanların toplandığı bir büroda geçmektedir. Büroda heyecanlı bir bekleyiş vardır çünkü devrik kral ülkeye geri dönmek üzeredir. Tahmin edileceği gibi, kralcılar cumhuriyetçilere karşı yeni bir darbe hazırlığı içindedir. Kral Baton gelir ancak kendisi duvardaki fotoğrafından çok farklıdır çünkü estetik ameliyatla kendisini değiştirmiştir. Kralcılar bu yeni duruma alışmak zorundadırlar. Kısa bir şaşkınlıktan sonra çalışmalarına kaldıkları yerden devam ederler. Kral Baton'un kızı bir cumhuriyetçidir ve cumhuriyetçilerin lideriyle birliktedir. Baton'un bu durumu kabullenmesi çok zordur. Bu sırada darbe girişimi gerçekleşir ancak başarıyla sonuçlanmaz. Cumhuriyetçilerin başı yaralı bir şekilde babasının evine sığınır. Baba, Baton'un bir numaralı adamıdır! Sonuçta Baton ve cumhuriyetçilerin başı Kuvaze karşı karşıya gelir ve tarihi bir hesaplaşma yaşarlar. Devreye Baton'un kızı da girmiştir. Bu sırada, darbeyi yapanın Baton değil, yine onun yerine geçen ve yüzünü Baton'un yüzüyle değiştiren eski bir kumandan tarafından gerçekleştirildiği anlaşılır. Baton şimdi bir seçim yapmak ve davranış göstermek zorundadır. Sonuçta, tarihsel yanılığını kabullenecek ve bir başkasının taşıdığı yüzü aracılığıyla da olsa kendisini tarihe gömecektir.

Oyun, güldürü öğeleriyle beslenmiş ve özgürlük, demokrasi, adalet gibi kavramları ironik bir dille yeniden tanımlayan bir oyundur.

Baton ya da Baton, Kadıköy Belediyesi tarafından 2000 yılında düzenlenen "Oyun Yazma Yarışması"nda ikincilik ödülüne layık görülmüştür. Aynı zamanda Devlet Tiyatroları oyun arşivine girmeye de hak kazanmıştır.

BİRAZ MAYONEZ LÜTFEN

Dram
İki Perde
2 Kadın – 3 Erkek

OYUN KONUSU

Biraz Mayonez Lütfen, bilinçaltının yaşamla buluştuğu sularda seyreden, omurgasına baba kız ilişkisini koymuş, soyutlamadan beslenen bir oyundur. Baba, bir yazardır ve oyunun geçtiği gece, son öyküsünü Yayıncı'ya teslim etmek üzere, bir tören edasıyla gerçekleşen akşam yemeği sırasında yaşananları konu alır. Yayıncı genç bir adamdır ve heyecanlıdır. Eve konuk geldiğinde Kız'a ilgi duyar. Kız kararsızdır. İçeride kapanık, melankolik bir yapıya sahiptir ve Baba'sıyla karmaşık bir ilişkisi vardır. Baba'nın yazar adayı sevgilisi tüm olanlara tanıklık eder. Oyunda yer almayan ancak varlığını sürekli hissettiren Anne ise oyunun omurgasını belirleyen temel karakterdir. Baba'nın yazacağı son öyküde zorlanmakta olduğuna tanıklık ederiz.

Gecenin ilerleyen saatlerinde gruba dahil olan Konuk, Baba'nın yazmaya söz verdiği oyunu elden teslim etmeye gelmiştir. Aslında yıllar yılı Baba'nın yerine öyküleri kaleme alan kendisidir. Sırlar dökülmüş, gerçek kişilikler ortaya çıkmış ve ilişkilerin temelinde yer alan sevgi, içtenlik ve benzeri kavramlar tartıya vurulmuştur. Hüzünlü bir aydınlığa doğru yol alan gece, tüm yaşananlar karşısında düş kırıklıkları yaşayan insanları burukluğuyla sona erecektir. Gerçek yaşam acımasızdır. Tahammül gücünün asıl kaynağı ise yine hakikati kabullenmenin ve birbirimize sınımsız sarılabilmeyi yetisiyle sınırlıdır.

Biraz Mayonez Lütfen, Devlet Tiyatroları oyun arşivine girmeye de hak kazanmıştır.

ÇAYLAKLAR

Komedi
İki Perde
1 Kadın – 5 Erkek

OYUN KONUSU

Çaylaklar, karısıyla birlikte bir çatı katında yaşamakta olan yoksul bir ressamın öyküsüdür. Oyun; sanatın önemini, üretilen bir yapıtın asıl sahibinin kim olduğunu, gerçek sanat ve taklit sorunlarını irdeleyen bir komedi olarak tasarlanmıştır. Sanat yapıtı, onun sahipliği ve değerini neyin belirlediği konularını tartışmaya açar.

Çaylaklar, Ressam'ın bir tablosun adıdır. Oyunun başladığı günün bir gece öncesinde Ressam'ın Çaylaklar adlı tablosu satın alınmış ve Ressam da yüklü bir çekle ödüllendirilmiştir. Karısı, yıllardır çekmekte oldukları yoksulluk artık sona ereceğinden ötürü çok mutludur. Onun bu mutluluğu karşısında ise ressam suskundur. Yıllar yılı takdir görmeyen sanatını ve hayatının bir gece ve otorite eliyle değer kazanmış olmasını kabul etmekte zorlanan Ressam, bu nedenle söz konusu resmi yakmaya karar verdiğini söyler. Kadın panik halinde ilgilileri aramaya başlar. Koleksiyoncu olan erkek kardeşi devreye girer önce. Daha sonra bakanlık müsteşarı ve Bakan'ın bizzat kendisi... Bakan, Ressam'a Çaylaklar'ı yakamayacağını, onun artık bir devlet malı olduğunu ve şayet yakmaya kalkarsa devlet malına zarar verme girişiminden dolayı tutuklanabileceğini söyler. Bütün bu olup bitenleri şaşkınlıkla izleyen bir de gazeteci vardır. İlk perdenin sonunda, ilgililer Çaylaklar'ı alıp götürürler.

İkinci perdenin başında Ressam elinde bir paketle girer. Ressam, resmini Ulusal Galeri'den çalmıştır! Karısı durumu görünce şaşırır. Bu arada haber tez duyulur. Resmi çalındığı için devlet tarafından Ressam'a iki misli bir ödeme yapılacaktır. Mekanizme tersine döner. Karısı hemen kibrit getirir ve Ressam'a resmini yakmasını önerir. Ressam aynı fikirde değildir. Sonuçta yine devletin görevlendirdiği bir eleştirmen, Çaylaklar'ın ikinci bir çalışma olduğuyula ilgili bir rapor yazmasıyla tamamlanacaktır.

Çaylaklar, Milliyet Gazetesi tarafından 1989 yılında düzenlenen "Oyun Yazma Yarışması"nda ödüle layık görülmüştür. Aynı zamanda Devlet Tiyatroları oyun arşivine girmeye de hak kazanmıştır.

ERTELEME OYUNU

Dram
İki Perde
1 Kadın – 2 Erkek

OYUN KONUSU

Erteleme Oyunu; sanat camiasının içinde yer alan üç kişinin çevresinde gelişen olaylar zinciri eşliğinde, yaşam, sevgi ve bağlılık, erteleme, sanatın gücü temaları ile ilgili olarak sorular açan bir oyundur. Sahne geçişlerinin ve olay örgüsündeki ilerleyişin belirlediği sürprizler, oyunun ilgi ve merakla izlenmesine olanak tanır. A. ve B.nin tanışmaları, C.nin suya düşen evliliği, A.nın öneri üzerine bir oyun yazmaya başlaması, karakterlerin kimi zaman A.nın yazdığı oyunun birer karakterine dönüşmesi aracılığıyla insan ilişkileri, sevginin önemi, yaşama tutunma ve benzeri konularda soruları tartışmaya açar.

Oyunun ilerleyişi, A.nın yazdığı oyunun ertelenmesi ve bu erteleme aracılığıyla son sahnede tanık olduğumuz yeni karakterlerin oyuna dahil olmasıyla, çemberin tamamlanmasına gerekçe olacaktır. Erteleme Oyunu; yaşam, oyun, aldanma, gerçek ve yaşama tanıklık konularında merak unsuru eşliğinde ilerler.

Erteleme Oyunu, Kültür Bakanlığı tarafından 2000 yılında düzenlenen “Oyun Yazma Yarışması”nda birincilik ödülüne layık görülmüştür. Aynı zamanda Devlet Tiyatroları oyun arşivine girmeye de hak kazanmıştır.

SAUNA

Dram
İki Perde
2 Erkek

OYUN KONUSU

Sauna, kuşak çatışması genelinde ve baba-oğul özelinde sevgi ilişkisini irdeleyen bir oyundur.

İlk perde, Baba'nın yazdığı ve yönetmenliğini yapmakta olduğu "Sauna" adlı oyunun provasında geçmektedir. Baba ve Oğul fazla yakın değildir. Yıllar yılı, annenin de vesile olduğu bir sevgisizlik ilişkisi çerçevesinde, birbirlerine mesafeli durmaktadırlar. Kuşak çatışmasının ötesinde, bir kimlik çatışmasına da tanık oluruz. Baba, bu oyun çalışması aracılığıyla yılların eksikliğini giderme, oğluya daha yakın bir ilişki kurabilme çabası içerisindedir. Oğul katı bir karakterdir; Baba'yı kolay bağışlayacak gibi değildir. Oyun, hayat, tiyatro, değerler, sevgi, ilişki ve benzeri temalar üstüne sohbet ederler. Bütün bu sohbetleri bir yerde oyun çalışmasına da katkı boyutundadır. Oğul, başarılı bir oyuncudur ve prova sürecinde Baba'yı eleştirmekten de geri durmaz. Ne ki dipten dibe ve elbette Baba'ya karşı bir sevgisi de vardır ancak bunu ortaya çıkaracak davranışı bir türlü gerçekleştiremez.

İkinci perde, "Sauna" adlı oyunun final sahnesidir. Oyun saunada, bir mafya liderini ziyaret eden gencin sahneye girişiyle başlar. Genç Adam mafya liderini öldürmekle görevlidir ve bu görev ona yine bu lider tarafından verilmiştir. İki adam sohbe başlarlar. Mafya lideri, genç adamın yıllar öncesinde katlettiği yine bir başka arkadaşının oğlu olduğunu fark eder. Genç Adam da bir şeylerin ters gittiğini anlamıştır ve üstlendiği görevi yerine getirmek istemez. Yaşlı adam ısrarcıdır! İlk perdede gerçeğine tanık olduğumuz baba-oğul ilişkisinin bir benzerine dönüşen bu çatışma yine şaşırtıcı bir sonla izleyenleri finale taşıyacaktır. Sauna; kuşak çatışmasını, insanlar arasındaki iktidar ilişkisini ve sevgi bağının ne şekilde canlı tutulabileceğini sorgulayan bir oyundur.

SİNEK

Dram
Beş Tablo
1 Kadın – 1 Erkek

OYUN KONUSU

Oyun bir otel süitinde geçer. Bir oyun yazarı ve yönetmeni olduğunu öğreneceğimiz Erkek'in kapıda karşıladığı Kadın'ın içeriye girmesiyle başlar oyun. Her balo, aslında Adam'ın yazdığı yeni bir oyundan bir sahnedir. Adam oyunlar yazmakta, Kadın'a ulaştırmakta ve bir süre sonra, gönderilmiş oyunu çalışmış olarak otele gelen Kadının odaya girdiği an başlatılan yeni karakterlerin ve olay örgülerinin başlamasıyla sürmektedir.

Oyun ilerledikçe, Adam'ın bir yazar olduğunu, kendisini otele kapattığını, sosyal yaşamdan uzaklaştığını ve yalnızca yazmakta olduğu bu oyunları Kadın'la paylaşarak zaman geçirdiğini fark ederiz. Kadın, aslında Adam'ın çok öncelerde kalmış sevgilisidir. Şimdi, adamın önerisiyle bu çalışmaya, elbette ücret karşılığı katılmaktadır. Ancak Kadın, iyi bir oyuncu olmasına karşın neredeyse tüm tablolarada adamın yazdığı oyunu bozar ve hakikatle buluşur. Adam, oyunun bozulmasından ve gerçek hayatla yüzleşmeye olanak veren bu durumlardan hoşnut olmaz; yine de kadının ücretini öder ve kadını gönderir. Bir kiralık katil ve ona iş vermeye gelen kadın tablosuyla başlayan oyun, iki kardeşin hesaplaşmasıyla devam eder, bir iş ilanını değerlendirmek için görüşmeye gelen kadının yaşadıkları ile sürer ve son tabloya ulaşılır. Bir ölüm kalım meselesini içeren bu tabloda Adam'ın amacı, Kadın'a kendini öldürtmektir. Bir çeşit intihara örnek olabilecek bu sahne, oyun içerisinde sahte tabancanın hakikisiyle değiştirilmesi aracılığıyla gerçekleşecektir. Ancak bu sahne de başarılı olmaz; kadın oyunu sabote eder ve yaşamın gerçeklerini adamın yüzüne haykırır. Onu gerçek olmaya, yeniden hayata dönmeye çağıran, şayet bir sevgi ilişkisi yaşamak istiyorsa bunu oyun aracılığıyla değil, bizzat kendisi olarak gerçekleştirmeye davetiye çıkaran bir finale oyun noktalanır. Sinek, hakikat ile kurmacanın karşılaştırılması suretiyle insana ait değerlerin, erdemin ve içtenliğin sorgulandığı bir hesaplaşma oyunu olarak vücut bulur.

YÜZLEŞME OYUNU

Dram
İki Perde
1 Kadın – 1 Erkek

OYUN KONUSU

Yüzleşme Oyunu, kadın erkek ilişkileri çerçevesinde, yaşanmakta olan tüm benzeri ilişkilere ayna tutmayı amaçlamış tablolardan oluşan bir oyundur.

Oyun karakterlerinden Kadın bir çevirmen, Erkek ise bir öykü yazarıdır. Yaşları ortalamanın üstünde olan bu iki kahramanımız bir kokteylde tanışmışlar, birbirlerini seçmişler ve dostluk yapmaya başlamışlardır. Erkek, Kadın'a nazaran daha atak ve talepkâr bir konumdadır. Kadın ise Erkek'i, bir parça sahip çıkılması da gereken, önemli ama savruk bir hayat arkadaşı olarak görmekte ısrarcıdır. Sevgili olma fikrine sıcak bakmaz. Zaman içinde birlikte yaşamaya başlamalarına karşın ilişkileri arkadaşlık çerçevesinde ilerler. Erkek, bu modeli kabullenmiştir. Sağlık sorunları vardır ve yaşam karşısında yenik düşmeye yakın olduğunun ayırtındadır. Kadın'ın ona önerdiği çerçevede, bir tiyatro oyunu yazması önerisine de sıcak bakar.

Gerçek yaşamda var edemedikleri tensel ve duygusal beraberliğe, Erkek'in yazdığı bir oyun çerçevesinde tanık olacağımız Yüzleşme Oyunu, ilişkilerdeki samimiyeti, içtenliği, yakınlığın gerçek değerlerini sorgulayan bir oyundur. Kadın da bir kadın olarak özlem duyduğu ilgi ve tensel yakınlığı ancak yine bir oyun çerçevesinde hakiki kılabilmiştir. İlişkilerimiz ve bu ilişkiler düzleminde kendimizi ilişkiye dahil etme modellerimiz bir yerden sonra yaşadığımız hayatın da tarifi ve belirleyicisi olmaktadır.

Yüzleşme Oyunu, Devlet Tiyatroları oyun arşivine girmeye de hak kazanmıştır.